

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra . . . I kor. Egy hóra . . . I kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "		Felelős szerkesztő: MEGEDÜS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 49. szám.
---	--	--	---

Deák örökében.

Debreczen, április 21.

Élénk, de egészen apró, elvesző színteljes az utolsó napok hírtömege: Deák Ferenc birtokát megvették. Aki ráér gondolkodni fölötté, annak legfőlebb annyi jut eszébe: hat földje is volt az „öreg urnak”? Az adomáiban, ragyogó példákban mindenről szól, csak erről nem. A szakácsnéjáról, az elcsérelt kalapjáról, Könyi Manóról, a kabátgombjairól, de a birtokát épp úgy nem emlegeti, mint ami a birtokával együtt maradt rá az őseiről: a nemesi mivoltát. Denikve, földje is volt a haza bölcsének, mely azonban épp olyan fekete televény, mint a többi dunántúli, kalásztérő föld. Még az se hihető, hogy drágábban kelt volna el, amiért valaha Deák Ferencnek adta a termését. Eladták, megvették.

De hogy ez a birtokvétel épp most esik: abban mintha a párhuzamosan járó dolgok ellentéte lenne. Szó esik most Deák Ferencnek másik birtokáról is. Az igaziról. Az nem az őseiről maradt reá; annak ő volt az őse. Ő szerzte meg azt a nagy szántót, amelyet a korona megbékéltetése formált ugarból termőképessé és amelybe csak vetni kellett, hogy a gazdag, művelt Magyarország asztalját lehessen onnét be-

takarítani. Sok szó esett erről a birtokról. Azt fogták rá egyidőben, hogy kiadta az erjét, idejét multa. Hogy új mezőket kell keresni az amugy is nomád életre született magyarnak, ha tovább akar haladni, fejlődni. Pedig bebizonyosodott, a legutóbbi idők adták tanuságát annak, hogy ez a föld csak addig, azalatt maradt termés nélkül, amíg nem tudtak — vagy nem akartak — vetni beléje, amíg meg se művelték.

Mert rossz kezekben volt eddig Deák Ferenc egykori birtoka, a nemzetnek hagyott örökség: a Hatvanhét. A koalíció vette át, hiszen anélkül nem tudott volna kormányozni. A levegőbe, a bizonytalan jövő levegőjébe nem lehet hazát, uralmat építeni. És első dolguk volt, hogy letagadták és röstelték ezt a birtokot. A főuri dominiumok pusztulása is ott kezdődik, amikor a gazda nem vonzódik a földhöz: elhagyja, a külföldre megy és odaküldeti magának a hasznát, az aranyakat, amit a föld lelke kiizzadott. A koalíció is csak az anyagi előnyeit zsebelte be a kiegyezésnek, a hatvanhetes alapnak: egyébként nem akarta elismerni. Ugy nyilatkozott fölé, mintha egy aviatikus azt mondaná: csak addig van szüke a földgömbre, amíg egészen megtanul röpködni.

A hatvanhetes alap az ő kezükben sovány aratást adott, burjánt is hajtott

— amiért persze nem a maguk gazdálkodását, tunyaságát, hanem a földet tették felelőssé. Akármint volt: a földet el nem ronthatták. És most ime, a birtok megszerzésére mások teszik össze az erőket és a hódításnak szívós vágyával, ambíciójával készülnek, hogy megszerezzék Deák Ferenc politikai birtokát, az egyetlen hitbizományt, amelynek jogát senki kétségbe nem vonja, mert azt örökre elidágeníthetetlennek kell, hogy a nemzet tekintse.

Igen, új kezekre kerül ez a birtok. Olyanok kezére, akik ismerik hatalmas értékét, akik szeretettel ragaszkodnak hozzá, büszkén fogják tulajdonuként emlegetni és akik újra a józan és termést hozó munkával akarják annak áldásait kiaknázni. Valaha örökösei voltak ennek a földnek; most, mikor visszaszerzik azok kezéből, akik nem tudták megbecsülni, kétszeresen érzik a kötelességet, hogy a nemzetnek ebből a földből kövér aratást szerezzenek.

Mert egy furcsája van a Deák Ferenc földjének. A Deák Ferenc lelki tulajdonságai belendültek ebbe a szellemi dominiumba. Az a furcsasága: buja, gazdag a termése, amíg az ember másoknak, mindenkinek akar belőle aratni — és egyszerre más lesz, amikor valaki csak magának akar kalászkot tépni onnét.

Amerikai asszonyok házasságbontásai.

Az amerikai Unió szép leányai negyedszázad óta sok panaszra szolgáltatott okot hazájukban. Hogy mily arányban kiszorítják a férfiakat jól díjazott ipari és tudományos pályákra, mily hatalmas erőfeszítésre farnaknak politikai és gazdasági függetlenítésük mezején, erről itt nem esik szó, de igen megfigyeljük őket a családi életviszonyok körében. Utóvágra is az egészséges családi élet a nemzeti erő legbiztosabb alapja lévén, nézzük, mennyire fekszik szívükön a családi boldogság nagy kérdése.

Par évtized óta nagy ellenszenvvel nézik az amerikaiak az óvilágból beözönlő gentlemanokat, akik hazaviszik Amerika legszebb és leggazdagabb leányait. Az amerikaiak azt tartják, hogy minden más néptörzs inkompatibilis a legfenségesebb amerikai néptörzssel szemben, degradáló dolog az, ha amerikai hölgy idegenhez megy férjhez. Ezen argumentum igazán neveléses, inkább megállhat az, hogy amerikai milliomosok megtakarított vagyona idegenbe származván, Amerikára nézve elveszett. Csak hogy az amerikai „szépségek” nem

törődnek nemzetgazdasági érvekkel, ellenkezőleg, ha megtetszik nekik egy délcég magyar huszár, aki amellet nagyur is, vagy valamely európai herceg és gróf — örömmel szívesen fölengednek új házjába, hol kiunettes, előkelő helyzet vár rájuk. Minthogy azonban az amerikai nők rendkívül szeretik a szabadságot és a házasságot csak addig becsülik, míg terükre nem esik, könnyen megválnak új tuzelyűktől, elhagyják férjüket, gyermekeiket, rokonokat és hazájukat.

Hogyan, tehát oly könnyen veszik a családi életet? Ha sikerül őket hiven és alaposan jellemoznünk, könnyű lesz megértenünk azon tény körülményeit, hogy Amerikában valóságos házasságválsási mania honol. Ezen mania pedig terjedő veszedelem, melyről a guynelódó irodalom általánosan foglalkozik. Pedig a nők nyolcvan százaléka a kezdő fel. Rendszerint: hutlenség, durvaság, iszakosság, elégtelen megéltésmód és elhagyás a válás alapja. De a lényeges indokok nem a férfiakon keresendők, kik szabadon hagyják életvirágaikat, dolgoznak rabszolgák módjára, ellenkezőleg az asszonyok a bűnösök és azon törvényhozás, mely valóságos gunyt űz a házasságtörés, ki-

terjeszvéen a végtelenségig a válási módozatokat. Aki rohamosan el akar válni nejtől, vagy megfordítva, fússon Amerikába és minden zavar nélkül megmentik a teherből. Illinois államban ismernek nyolc, Kentuckyben és más négy államban kilenc, Mississipi és Onióban tíz, Tennesseeben tizenkét, a többi államban nyolc oknál fogva engedik meg a válást. Hogy pedig még könnyebben menjen a dolog, Oaktahama államban már harmonic napi ott tartózkodás után azon állam törvényei szerint felbontják a házasságot. A többi államban pedig kilencven napotól három évi ottlakás kívánatik meg. Tényleg a meleg erű, ferjeikre unt menyecskek Eldorádója Oaktahama, hova tömegesen menekülnek is. Newyork állam a műveltség és az immoralitás legmagasabb fokát érte el; ellenben Deikandóra nepe a legbutább, pedig itt válási okot nem ismernek, sőt, ha elvált egyének itt újra kötnek házasságot, bigámia címen egyszerűen letartóztatják őket.

Általában a déli államokban a legújabb időkig ellenszenvvel viseltettek a válással szemben, mint bármely konzervatív európai államban. Kaliforniában belpoklos sorsára ju-

של פתח

Husvétí fűszerárúk

Tisztelettel tudatjuk, hogy üzletünkben az e célra elkülönített helyiségben szigorúan rituális felügyelet mellett a husvétí של פתח fűszerárúk eladását már megkezdettük. Minthogy csapunk az árúk kőserságára, olcsóságára és jóságára, a legtöbb garanciát nyújtjuk, kérjük a nagyérdemű közönség szíves megrendelését.

Tisztelettel
Gewürz és Klein
 fűszernagykereskedők,
 Debrecen, Vérosi bérpalota.
 Interurban telefon 221.
 Szombat és ünnepnapokonzárva

Barabás Jeremiás.

Te hagytál el, nem én téged . . .

Régi dal, régi dal régi világról . . . A Toldi írójának nem tűnhetett fel regésében és mélyebb ragyogással az emberöltők messzeségéből a Toldi természetes növése és kité a csizmáján viselt, sarkantyúja, mint a mi emlékezetünkben most azok a nyalka kuruc idők, mikor, hajh, nagy Barabás Bélának a tárogatója oly megejtően harsogta a koalíció harcát indulót, hogy három kerület népe veszekedett rajta, ki császárnak az országgyűlési dudása legyen a dicső, cigány-képző hős? Ki hitte volna, hogy olyan idő is jön még, mikor a jeles tárogató csak afféle szerencsétlen fiótás módjára, siránkozón, panaszosan fogja billegtetni kiderült, megunt hangszerét. Ki hitte volna, hogy neki, akinek a tekintélyét úgy súlyosbította a két-három mandátum, mint a cigányvajda mándliját az öklömmel ezüst-pitykék, majd pörén és kétségbeesetten kell járnia a rókatáncot egy kis mandátum-bagóért . . .

Bizony-bizony . . . Barabás vajda felett megnehezedett az idők járása. Aradon Tisza Istvánnal szemben bizonyos a bukása mindenki tudja, hogy Nagykorósnek sem kell. Nagykorós nem tartja már diadalnak, hogy az 1906-iki, mandátum-football idején az Erzsébet-város az ő kapujába passzolta hazának ezt a bálványdöntő füleslabdáját s odább gólozza, nem törődve azzal, hogy lesz kapu, mely ismét befogadja. Vasárnap Barabás aradi programbeszédéből még úgy tudtuk, hogy neki nem kell Nagykorós. Mert így-ugy, Nagykorós nem hive a választójognak, de meg azt is követeli, hogy az ő képviselője más mandátumért ott ne hagyja stb., stb. Nos ezt tudomásul vettük volna, de ime, alig 24 óra múltán egy aradi Barabás párti lap Barabásnak egy jeremiáját közli, melyből kiderül, hogy bizony még is csak az a bibije hogy ő nem kell a nagykoróseiknek. Még a beszámolójára se kíváncsiak. Barabás Jeremiás így kesereg:

Magánuton értesültem, hogy Nagykorós f. évi április 3-án hozott határozatával az én jelöltetésem az azon indokolással mellőzi, hogy helybeli jelölt mellé csoportosul. Ez ellen nem lehetne kifogásom, ha ezen határozatot tényleg a 300-as bizottság hozta volna meg. De úgy vagyok

értesülve, hogy amíg egyfelől a 300-as bizottság tagjai be se juthattak a terembe, addig másfelől a határozatba oly egyének folytak be, akik nem tagjai a 300-as bizottságnak.

E szabálytalanság felett is napirendre térnök, ha a hírlapokban nem lett volna egyútlér szóló tudósítás kiszinezve és feltüntetve, mintha Nagykorós értelmes polgársága engem szándékosan, tüntetőleg mellőzött. Mert ilyen eljárást én igazán nem érdemeltem meg; én, aki a város közügyéért három és fél év alatt többet fáradtam, többet tettem, mint az előző képviselők együttvéve. Nem akarom a tevékenység hosszú sorozatát előadni. De annyit elvárhattam volna, hogy annyi önzetlen és becsületes tevékenység után a jelölés iránti határozat mindaddig függőben tartassék, amíg beszámoló-beszédemet elmondom. Amik Nagykoróson velem szemben történtek, csak a keserűség érzetét támasztották lelkemben, amelyet fokoz bennem annak tudata, hogy még arra sem lettem érdemesítve, miszerint részemre a szégyen nélküli visszavonulás útja és formája biztosítotték. Ezt az elbánást még egy gyűlölettel és tisztetlenséggel környezett volt képviselő sem érdemelte volna meg, nem hogy én, aki szívesen voltam látva, szeretettel fogadva, változatlanul megbecsülve. Sokkal többre becsülöm Nagykorós néptől és polgárságától, sem hogy feltételezném róla, miszerint az elkövetett méltánytalanságot velem szemben nem orvosolja. És ha nem teszik, hát elviselem ennek fájdalmát is, azzal, hogy ha a jövő országgyűlésen nem leszek tagja a képviselőháznak, hát azt — Nagykorósnak köszönhetem.

A történetek után én többé önközé nem tolokodhatom: most már le kellett mondanom a beszámoló megtartásáról is, ha csak az én tisztelt személyes barátaim nem igyekeznek a velem szemben elfordult méltánytalanságot orvosolni, olyképpen, hogy ismerőseik és barátaik között megbeszéljék és velem elhatározásukat köz-

lik. Bármilyen legyen is ezen elhatározás, én abban meg fogok nyugodni.

Hozafias üdvözléssel

Barabás Béla

Nagykorós volt országgyűlési képviselője.

Hát ez a levél jeremiádnak eléggé jeremiád, szépen sir benne az elárvult nemzetoszlop, de mennyire szívesen fog majd zokogni akkor, ha a jóslata beteljesül s Tiszával szemben elbukik. Nem lesz a természetben vesztesebb nála, a mandátum-vesztésnél . . .

A debreceni vonatok nyári menetrendje.

Életbelép május elsején.

Az államvasutak nyári menetrendje május hó elsején lép életbe. A téli menetrenddel szemben történt azon változásokat, melyek a debreceni közönséget érdeklik, az alábbiakban közöljük:

A budapest—predeáli vonalon. A Budapest nyug. p. udvarról jelenleg este 9 óra 10 perckor induló és Predeálra d. u. 3 óra 31 perckor érkező gyorsvonat Budapest nyugati pályaudvarról este 9 óra 35 perckor fog indulni és Predeálra délután 3 óra 46 perckor fog érkezni.

Budapest keleti p. udvartól Szolnokig egy új személyvonat lesz forgalomba helyezve, mely Nagykatály naponta, Nagykatálytól Szolnokig pedig csak szombaton és ünnep előtti köznapon fog közlekedni. E vonat Budapest keleti p. udvarról este 6 óra 15 perckor fog indulni, Nagykatályra este 8 óra 27 perckor, Szolokra pedig est 9 óra 58 perckor fog érkezni.

A máramarossziget—aknaszlatinai vonalon. Az előző években közlekedett fűrdőidény vonatok az idén, ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek.

A szatmárnémeti—felsőbányai vonalra. Felsőbányától—Nagybányaig a június 1. szeptember 15-iki időtartamra egy új vegyesvonat lesz forgalomba helyezve, mely Felsőbányáról este 7 órakor fog indulni és Nagybányára este 7 óra 30 perckor fog érkezni.

A szatmárnémeti—kosuthkertbikszádi vonalon. Az előző években közlekedett fűrdőidény vonatok ugyanarra az időtartamra és ugyanazon napokon ismét forgalomba helyeztetnek.

A nagyvárad—püspök (félix) fűrdő

tott az elvált asszony, ha még oly nagy oka is volt a válásra. Minthogy azonban az utolsó harminc év alatt sok előkelő családban a válóperekben kerestek menedéket, ma már itt is népszerű intézmény lett a válás. Altlában áll az, hogy a közvélemény ezen földön, hol a pénz a király, sokkal elnézőbb a gazdag, mint a szegény menyecskék iránt. Ha a fényes udvart tartó, amellelt a moralitással nem sokat törődő lady kidobja férjét a házból, még mindig vonzó és tisztelt alak marad, hiszen a fény és vendégszeretet sok mindent elfeledtet a barátok és ismerősök szemében. Dakota állam is kilencven napi tartózkodási parancsával valóságos paradicsoma a „fashionable women” (divatos hölgyek) számára, kikre nézve nem száműzés, de az igazi vig élet az ott tartózkodás. Mennek is tömegesen oda, hol egykedvűséggel kezelik a válópereket. Még harminc év előtt alig fordultak elő házassági válások az Unió államaiban, melyekben az asszonyok valóságos imádás tárgyai voltak. De nem ok nélkül, mert a család boldogítása egyedüli életfeladatuk vala, egész életüket örömmel és kényszer nélkül feláldozták férjeiknek és gyermekeiknek. Ez volt az amerikai matrónák dicső korszaka, melynek szabadságát, gazdagságát és nagyságát köszöni a ma 80.000.000-ra nőtt büszke amerikai nép. De változtak a viszonyok, meglapultak az erkölcsök s ma már Amerika a házasság-bontások hazája, melyet azzá asszonyai

tették. Az Unió mai asszonyai szellemi anarkisták, minnek sok az oka. Mindenekelőtt tot a nő nem úgy, mint az óvilágban, ön magára lévén hagyatva, a saját ideálja után tr. Valóságos elektrikus atmoszférában él, s egy megfosztott gyermek. Függetlensége abnormalis egyéniségi hajlam forrása, nem csoda tehát, ha férjét elégtelennek tanm eldobja magától. Napról-napra, hólalja — eldobja magától. Napról-napra kész e nő új életviszonyok napról-hónapra kész e nő új életviszonyok közé lépni, az elhagyott multtal nem törődik többé, o csak a jelennek él és vallásgyakorlással egyáltalán nem gondol. Fő életcélja a gazdasági függetlenség, tehát igyekszik közállásokhoz jutni, amelyek biztosítják neki a megfelelő jövedelmet. Ujabbban megröhanáltak a népiszkolákat és a felsőbb tanintézeteket, honnét már is sikerült a férfiakat kiszorítaniok, hiszem ma Amerikában a nők hetven százaléka tanítónő!

Az amerikai nő szereti a feltűnést, így tehát gyönyörrel olvassa a „Divorce Court” (házasságválási bíróság) hírdetéseit, a napilapok személyét tárgyzó közleményeit. Hátha ez uton könnyebben jut „jobb férjhez”. Hogy boldog életet élhessen — különösen utjából eltávolítani azon férjet, kire oly könnyen ráun. Csakhogy ott könnyű dolog a férj elhagyása, mert határtalan emancipáció folytán csakhamar biztosít magának: az elvált asszony megelhetést. Azelőtt a családdal együtt tudott szenvedni az

asszony, a vidéki élet gyönyörtelen és szegényes volt, mégis a tűzhelynél maradt, ma milliókra megy azon nők száma, kik elhagyva a vidéki életkört, rohannak a nagy központok felé, hol jobb megélhetés és több öröm vár rájuk. A középosztály asszonyai a műveltség terén mértéket tartanak a férfakkal, kikkel nem sokat törődnek, sőt lenézik őket, míg tehát hajdan a vallásos szellem s az egyszerűség, a mesterkéletlen lélek a két nemet összetartotta, a mai civilizáció óriás irt vont közéjük.

Ma így beszél választottjához az amerikai gavallér: „nem ígérhetem, hogy halálig hű maradok önhez, ha idővel más nő hódítja meg a szívemet, csintén elárulom érzelmemet, azt hiszem, hogy ön boldogítani fog, de nem vagyok biztos benne; lehet, hogy mintaférj válik belőlem, de nem ígérhetem. Másrészt öntől semmit se követelek, teljesen ura leszek helyzetének, ha idővel más férfit talál, ki jobban boldogítja, mint én, szabadon választhat. Ön barátom lesz, de nem engedelmeskedő rabszolgám, akár lesz gyermeke, akár nem, nekem mindegy.” Ez ismét egy amerikaizmus, vagyis a házasság élet fenségének és társadalmi jelentőségének kigunyolása. Lehet tehát csodálkozni azon keszomoru tényen, hogy az amerikai nők belében oly könnyen veszik a házasságot, melylyel olyképp szakítanak, mintha csak valamely hitvány bérleti szerződés lenne.

Dr. Nagyiványi Fekete Gyula.

1910. április 22.

vonalon. Az előző évi fürdőidény-vonatok ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek, azzal a korlátozással azonban, hogy a Püspökfürdőre éjjel 10 ó. 32 p. ind. és Nagyváradra éjjel 11 ó. érkező, valamint a Nagyváradról este 9 óra 17 p. induló és Püspökfürdőre este 9 óra 48 percor érkező, nemkülönben a Nagyváradról este 9 óra 27 percor induló és Félix-fürdőre éjjel 10 órakor érkező, ugyancsak a Félix-fürdőre éjjel 10 óra 13 percor induló és Nagyváradra éjjel 10 óra 47 percor érkező szerényvonatok nem naponta, hanem csak vasár- és ünnepnapokon fognak közlekedni

A szegedi katasztrófa.

A gyufagyár halottait eltemették.

Szegedről táviratozza tudósítónk: A gyufagyárban történt katasztrófa ügyében a vizsgálat ma szünetel, kihallgatások nem voltak. Csupán az ügyészség terjesztette be indítványát a vizsgálóbíróhoz, melyben azt javasolja, hogy a letartóztatott gépfűtőt és főgépész tartsák fogva, illetőleg helyezték vizsgálati fogságba. A vizsgálóbíró holnap fog erre nézve dönteni. Holnap kihallgatják az iparfelügyelőt és az összes munkásokat. A vizsgálat előreláthatólag 8-10 napot fog igénybe venni.

Az áldozatok temetése ma délutánra volt kitérve és attól tartottak, hogy a temetésen zavargások lesznek. Somogyi Szilveszter főkapitány előtt ugyanis ma délelőtt megjelent Posse Jenő, a szegedi szociáldemokrata-párt titkára és bejelentette, hogy a szocialisták a kórház előtt és a temetésben, a koporsók mellett beszédeket kívánnak tartani s szónokuk Kunfi Zsigmond dr. Budapestről, ebből a célból már le is érkezett. Bejelentette továbbá, hogy a szociáldemokrata-párt a temetés után délután 5 órakor, a Széchenyi-téren nyilvános népgyűlést kíván tartani és azon a katasztrófával foglalkozni. A főkapitány e bejelentést nem vette tudomásul és a szociáldemokraták kérelmét elutasította. A főkapitány egyúttal intézkedett, hogy 60 gyalogrendőr és 18 lovasrendőr teljesíten a temetés alatt szolgálatot, azonkívül két század katonaság állott készenlétben.

Az óvintézkedésre azonban nem volt szükség. A szociáldemokraták ugyan kivonultak a temetésre, de egyáltalában nem zavarták meg a rendet, hanem belenyugodtak a főkapitány intézkedésébe; csak néhány nap múlva fogják megtartani már a tervezett népgyűlést.

A temetés délután 2 órakor kezdődött. Két holttestet a Kocsis Rozáliát és a Szabó Máriát még tegnap este elvitték a kórházból, mert családjuk hazulról temetteti el őket. Délután 2 órakor Penczig Etel holttestét temették el református szertartás szerint, délután három órakor a többi hat holttestet, akik fölött Várhelyi József kanonok-plébános végezte a gyászszertartást, fényes segédlettel. A város hat gyászkozsit rendelt meg, mindegyik előtt külön pap ment és külön pap szentelte be az egyes koporsókat. László György polgármester vezetése alatt részt vett a temetésen az egész város tisztikara, továbbá minden közhivatal képviseltette magát. A város fehér virágokból font koszorút helyezett a koporsókra. A sírnál szivettéppelenetek játszódtak le és többen elájultak. A koporsókat a földbe bocsájtották.

Szegedről sürgönyzik: Ma elkezdődött a romok eltakarítása, melyen harminc munkás dolgozik. Reflik István munkás ez alkalommal szerencsétlenül járt. Amidőn ugyan is a szomszéd házban, ahová a kazán esett, fölemelték a hatalmas vasalkotmányt, egy nagy vasdarab Reflik lábára esett és törést okozott, úgy hogy a szerencsétlen munkást a kórházba kellett szállítani.

Debreceni költők Petőfiről.

III.

Szabolcska Mihály.

A Petőfi-könyvtár új füzetében összegyűjtött, Petőfit megéneklő költemények közt Szabolcska Mihálytól, az országszerte elismert, de legjobban bizonyára Debreczenben szeretett póstától három verset is találunk. A legszebbet ezek közül, mely a Szabolcska poézisének szeretetreméltó, idyllikus vonásait szerencsésen olvasszja össze a Petőfi iránt érzett nemes páthoszu rajongással, itt közöljük. Szabolcska ebben a versében is annak a finomszavú postának bizonyul, akinek Debreczenről, Csokonairól, a Nagyerdőről irt meleg és nemes lendületű versei mutatják.

PETŐFI.

Felolvasta a szerző a mezőberényi Petőfi-ünnepélyen, 1899.

Soha jobban nem vágytam volna rá,
Hogy igazában jó költő legyek:
Mint most, mikor ō róla kellene
Mondanom éneket.
— Keresem a sz't, amivel ki tudám
Fejezni méltóképp, hogy ō ki!...
S zengő magyar nyelvünkön nem találok
Szébb szót ennél: Petőfi!

Ōh, mert e szóban minden benne van,
Aminek itt lent örökölte van.
Az a dal, mely születés-idejében:
Már ott cseng milliók szívében.
Az álo-dal, ami úgy terem
Nagy néhanap, egyszer egy ezredévben!
Ō az, Petőfi! — S ha még ide le
A szabadságnak nem volna neve,
Ha csak akkor szállt volna le az égből:
Bátran hívhatnánk most az ō nevével!

De százszor boldog vagy te, nemzetem!
Ha elfelednéd egyszer, hogy magyar vagy,
S rablánc csörögne megint kezeden:
Ō érte, hogy tiéd volt valaha,
A jó lsten százszor megváltana!

... De dalban ō nem magasztalható,
Csak az ō dala hozzá fogható.
Jelzőnek a szó rá visszára jó ki
Ō semmi más, — ō büszkén csak Petőfi!
Egyetlenegy, az is marad halálig,
Mig szabadságra, szerelemre vágyiki
S egy boldog összhang élete, halála,
Mint dalai örök harmóniája!

— Mikor rózsárdőben mendegél
A halkán járó nyári esti szél,
Ahogy susognak, a szél meg a rózsák:
Az az ō lantján a szerelmi nóta.
De mikor lelke haraggal teli,
„Rab nemzetek bilincsét tördeli”,
Ahogy viharzik dala mennydörgése:
Hasonlat nincs arra a mindenségbe.

Ōh, magyar Áltöld, ékes rónaság,
Volt-e te rajtad azelőtt virág?
Termett-e rajtad addig árvalányhaj?
Vagy ō hozta csak mindezt rád magával?
Hát délibábod lett-e másmből,
Mint az ō lelke merengésiből?
Ō nézte rád ezer szépségedet
S adta világgá hied-nevedet!
Ō szeretett legjobban a világon,
Légy érte hálás, édes pusztaságom!
Gyepszövegiden, homokodon át:
Nédd be virággal a lába nyomát!
— Hát te mit adnál Néki, nemzetem?
Emlékszel-e még a „Talpra magyar”-ra?
A riadókra, a csatadalra?
Mikből kilobbant a szemedben
Nagy, régi büszkeséged...
— Hol, aki mert gyávánk nézni téged?!
Emlékszel-e még
A rád szakadó zivatarrá?
Mikor magadhoz visszatértél,
S egy félvilággal szembenéztél?
— Hallod-e még?

Hozyan cseng bele egy dal minden csata-
[za]ba!

Ō az, Petőfi; ahogy szilajan,
Vad tüzzel zenai el ajka [szabadság!
Harsány himnuszodat, százszor szent égi.

S ugyan mit adnál Néki nemzetem?
Fétek, nem adhatok semmit, sohasem.
Soká lesz az, mig ō lesz a nagyobb,
Mig a dicsőség róla rád ragyog!...

...Egy vágya van csak s holnap estelig:
Segesvárnál hajb, az is betelik.
Elyeli végszavát az acéli-zőrej,
A trombíta hangja, az ágyudőrej...
Holtteste felett fujó paripák
Száguldanak át.
Mgnem a mezőn „közös sirba rakják”
Nagy dalnokodat, ōh, világszabadság!

Árván maradott magyar nemzetem,
Ōh, ne ilyen dalokkal ünnepeld ōt!
Azzal emelj nevének Pan heont:
Tartsd meg örökké szabadnak e hont!
S hadd szálljanak a szálló ezredévek,
Maradj te a Petőfi nemzetének!

Szabolcska Mihály.

A király Budapestre jön.

A miniszterelnök audienciája.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma megjelent a királynál és folyó ügyekről referált az uralkodónak. E folyó ügyek anyagát természetesen nem képezhetette egyéb, mint a választások kiírására vonatkozó intézkedések. A király hozzájárult Héderváry gróf előterjesztéséhez s ezekhez képest május első felében Budapestre jön. A király budapesti utazásának tervét az ellenzéki politikai körök arra használták föl, hogy sajtójukon elhelyezett aknákkal a kabinet, valamint a kormánypart egységének a megrendüléséről szóló hírekkel bolondítsák a választókat. Ezek az aknák azonban egyáltalában nem robbantak föl s nem annyira cáfolni, mint inkább megmosolyogni valók:

Távirataink a mai nap eseményeiről itt következnek:

A király előtt.

Bécs, április 21. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délelben Bécsbe érkezett s a magyar házba hajtattott. A miniszterelnök néhány perccel 2 óra után a Hofburgba ment, ahol a király külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatás másfél óra hosszat tartott.

A miniszterelnök háromnegyed 3 órakor tért vissza a magyar házba, ahol Lónyay altábornagy látogatását fogadta. Később Lukács László pénzügyminiszter kereste föl a miniszterelnököt és fél óra hosszat tanácskozott vele. Héderváry gróf végül Vértessy Géza államtitkár látogatását fogadta.

Bécs, április 21. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma éjjel fél tizenegy órakor a Semmeringre utazik, ahennan szerdán tér vissza Bécsbe és résztvesz a közös miniszteri értekezleten, melyen az 1910. évi közös költségvetésről lesz szó. A közös értekezletnek tisztán informatív jellege lesz.

A király Budapesten.

Klein Ödön osztálytanácsos, a miniszterelnöki sajtóiroda főnöke az aláb-

Ovakodjunk a molyoktól!

érfl- és női városi bundák uti bundák, szőnyegek, gallérok, karmantyuk

Közhasznú intézmény.

Végh Gyula szücsmeister molykár ellen védő biztosító és raktározó intézete. — Fő utca 42. szám az udvarban. — bevezett szilguru szolid árak mellett eszközil. Tisztelettel

VÉGH GYULA.

biakat közölte az audienciáról a sajtó képviselőivel:

— A kihallgatás másfél óra hosszúságig tartott. A miniszterelnök folyó ügyekről tett jelentést ő felségének, aki a miniszterelnök kimerítő előterjesztéseit kegyesen fogadta. *A király április végén vagy május elején Budapestre utazik* és a magyar fővárosban való tartózkodása több hétre van tervezve. Az utazás napját még nem állapították meg pontosan, valószínű, hogy a király május 7-én vagy május 8-án utazik Budapestre.

Lukács László Bécsben.

Bécs, április 21. Lukács László dr. pénzügyminiszter tegnap este 5 óra 40 perckor a Semmeringről Bécsbe érkezett. A közös miniszteri tanácskozás elhalasztására vonatkozó táviratot csak az utolsó órában kapta meg és így utazási tervét nem változtatta meg, hanem Bécsben bevárta Khuen Héderváry gróf miniszterelnököt, akivel az audiencia után hosszasan tanácskozott és délután visszautazott Budapestre.

Aknák a nemzeti munkapárt ellen.

Egy fővárosi lap mai számában azt írta, hogy a nemzeti munkapárt jelölési körül tömérdek baj van, amennyiben az egyes vezető politikusok között nagy ellentétek vannak, melyeknek elhárítása végett utazik a király Budapestre és itt a miniszterelnökön kívül Tisza István gróftól, Lukács László pénzügyminiszterrel és Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkárt magához fogja kérni.

Ezzel szemben a *Budapesti Tudósító* illetékes helyen nyert felhatalmazás alapján kijelenti, hogy a *híradás elejétől végig koholt* s annál kevésbbé felel meg a valóságnak, mivel a *jelöltek névén a nemzeti munkapárt teljesen megállapodott és vitás jelölések egyáltalában nincsenek.* Nem igaz az a hír sem, hogy ő felsége a fentebb említett államférfiakat fogadni fogja.

Választási mozgalmak.

Kolozsvár első kerületének küldöttsége ma délelőtt tisztelgett a fővárosban Kálmán Gusztáv kereskedelemügyi államtitkárnál és följánlotta neki a kerület mandátumát. Az államtitkár elfogadta a jelöltséget.

Sátoraljaúj helyi nemzeti munkapártjának 150 tagu küldöttsége Kazy József földmivelésügyi államtitkárnak ajánlotta föl a kerület képviselőjelöltségét, melyet Kazy elfogadott.

Nagybecskerek nemzeti munkapártjának küldöttsége szintén ma érkezett a fővárosba, hogy Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkárt fölkérje képviselőjelöltül. Rohonyi elfogadta a jelöltséget.

Szatmárról jelentik: Tisza István gróf Keresztszeghy Lajos munkapárti jelölt támogatására vasárnap délután érkezik meg Szatmárra.

A csengeri kerület nemzeti munkapártja Domahidy Viktor nagybirtokost jelölte, akivel szemben a Justh-párti Luby Béla küzd a mandátumért.

Szabadkáról jelentik: Vojnich Sándor és Janiga János dr., a munkapárt jelöltjei, most járják be a tanyákat. Mindenütt lelkesedéssel fogadták őket.

Színház és Művészet

A színház műsora.

PENTEK: *Cifranomoruság*, szimf. B) bérlet.
SZOMBAT: *Táncos huszárok*, operette. C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután *Az ördög mátkája*, népsz. in. E. Este Zách Klára. daljáték. Bemutató előadás. Bérletszűnet.
HÉTFŐ: *Zách Klára*, daljáték. A) bérlet.

Zách Klára.

Történelmi daljáték 3 felvonásban. Szövegét írta Major Simon dr. Zenéjét Székely Sándor dr. verseire szerzették Szabó Emil és Székely Sándor dr.

A visegrádi királyi várkastély megrendítő tragédiájának egyik ártatlan hősnőjét, a szépséges *Zách Klárát* választották fiatal írónk és zeneszerzőink dalművük vonzó főalakjává.

Az énekes darabot folyó hó 24-én, vasárnap este mutatja be színtársulatunk a debreczeni közönségnek, melyet nemcsak a műnek a magyar történelem regényes köréből kiválasztása, de a szerzők egyikének velünk, debreczeniekké, közeli viszonya is érdekessé avat.

A szövegíró Major Simon dr. gyulai neves ügyvéd, a verselő és zeneszerző *Székely* (családi nevén Nuszbeck) Sándor dr. ösmert költő, a másik zeneszerző pedig *Szabó Emil* békésmegyei árvaszéki önkormányzati, néhai Szabó János református es peres fia, boldogemlékeztető Szabó Lajosnak unokája és így debreczeni származású férfi, ki már több szép dalszereménye által kellett közönségnek; ezek közül különösen híressé lett *Szabolcska Mihály* „Grand Cafe”-ban című versére írott dala. Egyébiránt az egész család zeneszerzői és dalkedvelői hajlamairól ösmertes. Maga az édesanya, a nagynevű esperes Szabó János több népdalt szerzett, melyek a nép száján forognak; legidősebb fia Szabó János köröstarcsai ref. lelkész szintén kedvező sikerrel forgatja a népdalköltői tollát. Egyszóval muzsikális a nagy Szabó-családnak ez a csoportja, nem hiába, hogy második otthonjukat ott találták fel, ahol a magyarok egyik legnagyobb zenei öltőjének, az öreg Erkel Ferenynek bölcsője is ringott Békésvármegyében.

A vasárnapi premierjén a történelmi dalzűnek jelen fog lenni mind a három szerző. S hogy a színház zufulásig telve lesz, a felöl biztosak lehetünk, nemcsak azért, mert a debreczeninél jobb színházlátogató közönség nincs e hazában, de azon oknál fogva is, mivel a Szabó, Csanak, Kardos, Zádor és többi rokonsaládok a Csokonai-kör tagjaival egymaguk képesek megtölteni színházunk nézőterét.

Tehát a viszontlátásig vasárnap este a színházban!

Komlóssy Arthur.

Az elvált asszony. *Zsigmondi Anna* mai második vendégjátékát is telt ház nézte végig s a közönség ma is lelkesen ünnepelte a temperamentumos játéku, bájos énekű szubrettet. Az *Elvált asszony* Vondel Gondáját játszotta s bravuros énekszámait, ügyes táncát zajos nyiltszíni tapsok honorálták. A darab többi szereplői közül különösen *Zilahyné, Horváth, Ligeti, Gyöngyi Jolán* és *Torma* tetszettek.

Gyöngyi Izsó jubileuma. Május hó első napjában ünnepi *Gyöngyi Izsó* 35 éves színészkedésének jubileumát. A színtársulat, Zilahy igazgatóval, nagy ünnepségre készül. Ez alkalomból egy bizottság alakult a tartsulat kebeléből, mely elnökül a város kulturatanácsosát, Könyves Tóth Mihályt kérte fel, aki el is fogadta a bizottság elnöki tisztét.

„Zách Klára” szereposztása. (A színházi iroda jelentése) A vasárnap színteréről eredő daljáték a következő kiosztásban kerül színre: Róbert Károly—Lugosi,

Erzsébet—Szilágyi B., Kázmér herceg—Zilahy, Bolezlár—Kardos, Péter—Kemény, Pal—Horváth, Zách Felicián—Győre, Klára, Lányá—Bárdos, Dancs Mihály—Gyöngyi Izsó, Miklós, fia—Torma, ifjabb Zách Felicián—Oláh, Paoló—Ligeti, János—Nádor. Ez előadásban a szerzők: Major Simon dr., Székely Sándor, Szabó Emil is jelen lesznek.

Cifranomoruság. A színházi iroda jelenti, hogy Szilassi Etelka betegsége miatt a csütörtökre hirdetett *Tatárjárás* operett elmarad és helyette a *Cifranomoruság*, Csiky Gerzely négy felvonásos színműve kerül színre. A szintén beteg Árkosi helyett Sodro szerepét Gyöngyi Izsó játssza. Holnap, szombaton a *Táncos huszárok* marad másoron Szilassi Etelkával.

Az édes teher. (A színházi iroda jelentése) Az *Édes teher* című énekesvígjátékot az igazgatóság a C. hérlőknek is bemutatni óhajtván, leközelebb műsorra tűzi.

Gyujtogató szolgabíró.

Pánik egy táncmulatságon.

Kevés hja, hogy az ököritői katasztrófához csaknem hasonló szerencsétlenség történt az árvamegyei *Trsztenán*. Egy ifjúsági táncmulatságon, amelyen több száz személy volt jelen, *Meskó Dezső* trsztenai szolgabíró duhaj kedvében a papírból való díszletet gyertyával meggyújtotta csak azért, hogy „különleges, a rendes szabólótól eltérő” tréfát üzzön. A fellobbanó láng óriási riadalmat okozott a táncmulatság látogatói között és csak két bátor férfi erőfeszítésének volt köszönhető, hogy a veszedelmet idejekorán nagyobb baj nélkül elhárították. *Meskó* ellen több trsztenai lakos a rózsahegy kir. ügyészséghez feljelentést adott be, amely így írja le a fölhaborító esetet:

E hónap 11-én *Tyroler Boriska*, a trsztenai magánpolgári leányiskola tulajdonosa és az odaváló iar. elemi népiskola tanítónője, a két tanítézet növendékeinek közreműködésével színelőadással kapcsolatos táncmulatságot rendezett az Unger-féle szálloda nagytermében. Az estélyen óriási közönség jelent meg, úgy, hogy éjfélután, amikor a párok táncra állottak fel, a teremben körülbelül 200-250 személy volt jelen, köztük ötven 12 éven alóli fiú- és leánygyermek. Rövid idő múlva a karbid acetilénvilágítás hirtelen felmondta a szolgálatot, úgy, hogy a terem egy pillanatra teljes sötétségben maradt. *Stemmer Samu* trsztenai iparos ekkor a szállítótulajdonos megbízásából égő gyertyákat osztogatott ki s néhány perccel azután a világítás ismét kifogástalanul működött.

Meskó Dezső trsztenai szolgabíró, a *Trsztenán* megjelenő „Árva” című heilap szerkesztője a mulatságon szintén jelen volt s a meghívást azzal honorálta, hogy néhány meg sem hívott pajtásával ittás állapotban boirányosan viselkedett. Az égő gyertyákat osztogató *Stemmer Samu* a szolgabíró is kapott egy gyertyát s mikor átvette, odamutatott a táncterem ajtaja fölé helyezett papírdíszletre és tréfásan mondta *Stemmernek*:

— *Bizony jó volna ezt meggyújtani!* *Stemmer* megjegyezte, hogy azt ne tegye, mert hiszen látja, hogy az összes díszletek papírból vannak.

A szolgabíró mindamelllett kétszer is próbát tett, hogy a papírost meggyujtsa, miközben *Jeszenszky Ervin* trsztenai gyógyszerész rákiáltott, hogy megbolondult-e?

Néhány pillanattal később *Meskó* szolgabíró mégis meggyújtotta a díszletet, amely egy pillanat alatt lángborult. A láng arra futott, ahol tömtelesen drapéria és ablak-

ארטה. כשר של פתח Szilvórium, Seprő, törkö, ugy- szintén kitünő faj- Reichmann Lajos- Arטה. כשר של פתח Piacz-utca 11. szám. Szilvórium, borok legolesobban tele bodegában kapható. (Gusztig Károly ur füszerüzlete me lett.)

függöny volt elhelyezve s csak azért nem ért odáig, mert az odavezető papírszalag lánján volt megerősítve és a láng fellobbanás folytán onnan levált.

A tüzláng látására óriási páncik keletkezett. Száz torokból egyszerre hangzott fel a segítségkiáltás. Mindenki a hozzátartozója nevét kiáltotta, a szülők gyermekeit, a gyermekek szülőiket. Egyben valamennyien a folyosóhoz vezető egyetlen ajtóhoz tödültek. Iszonyu tolongás támadt s a katasztrófa eikerülhetetlen lett volna, ha két bátor férfi: Tandlich Samu és Stemmer Samu a kijáratot testüikkel el nem állították volna. Csak ennek a körülménynak köszönhető, hogy nagyobb baj nem történt, mert kétségtelesen, hogy a megrémült vendégek, ha a kijárat szabadon állott volna, egymást taposták volna egymásra. A vezényelőkkel Tyroler tanítónő kérdésre vont a szolgabíró cseleked tért, mire ez csak annyit mondott: — Hiszen csak tréfálni akartam!

A veszedelem legválságosabb pillanataiban a szolgabíró mozdulatlanul állott s helyén, a tüzoltók és a közönség által elhárított katasztrófa után pedig kíséretével folytatta dorbézolását. A duhaj társaságból olykor csak annyit lehetett kihallani, hogy „ki fogjuk dobni az összes zsidókat” és „kérek erős rumot, mert ma még zsidó vérben akarok gázolni”.

A feljelentés kismeli, hogy a vérlázító eset okozója kizárlag Mestó Dező szolgabíró volt és kéri az ügyességet, hogy a pártját rikkító bűnesetben indítsa meg a büntető eljárást.

A Zugó-utcai menedékhely tolvaja.

Letartóztatta a bajai rendőrség.

Néhány nappal ezelőtt egy Zugó-utcai szállásadás egyik gyanús külsejű vendége nagy lopást követett el, melyről lapunkban már megemlékeztünk. A megindult nyomozás folyamán a rendőrségnek sikerült a tettes kilitét megállapítani s ma a lopás elkövetőjét a bajai rendőrség le is tartóztatta.

A gyanús megjelenésű alak, aki ennek az érdekes lopási históriának a hőse, néhány nappal ezelőtt ugyanakkor jelent meg a Zugó-utcai szállásadón, mikor Litauer Áltér gazdag galíciai kereskedő aki üzleti ügyek elintézése végett jött Debreczenbe, megszállott a Zugó-utcai éjjeli tanyán. A szállásadás szobájában csak ők ketten háltak meg azon az éjszakán s miathogy Litauer egyáltalán nem találta bizalomgeresztőnek szobátársát, 1500 koronát tartalmazó pénztárcáját a párnája alá rejtette éjszakára.

Reggel felé Litauer felébredt, felöltözött s kiment az udvarra, s pénztárcát pedig a párná alatt felejtette. Szobátársa a Litauer távozásakor mély alvást színlelt. Mikorára Litauer, akinek a tárcsa mindjárt eszébe jutott, az udvarról visszasietett a szobába, s hálótárs már a pénzzel együtt eltűnt. A meglopott galíciai kereskedő a szállásadás tulajdonosával együtt a rendőrségre sietett s bejelentették a lopást. Elmondták, hogy a tolvaj Weisz Kálmán aradi kereskedőnek adta ki magát, beszovalták a rendőrségnek az al-Weiszról a szállásadón hagyott ruháinak és két pár cipő tartalmú kosarát s a tettes személyleírását is megadták.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy a tettes a Bika előtt bérkocsit fogadott s az állomásra hajtatott. A bérkocsist száz koronás bankjegyből fizette ki. A rendőrség a tolvaj fényképét is megkerítette s megküldte a nagyobb vidéki rendőrhatalóságokhoz. Az aradi rendőrkapitányság aztán csakhamar értesítette a debreczeni rendőrséget, hogy a fényképről Szekeres László rosvott előléletű facér pincérre ismertek a lopás elkövetőjét.

A debreczeni rendőrség most már Szekeres Lászlót köröztette s ma megérkezett a bajai rendőrkapitányság távirata, mely jelentí, hogy ott Szekeres Lászlót elfogták. Szekeres teismerte a debreczeni lopást, de a

pénzből már nagyon keveset találtak meg nála.

A debreceni rendőrség intézkedett Szekeres László Debreczenbe való szállíttatásáról.

Irodalom.

A nagy tűz világit.

Jánossi Zoltán egyházi beszéde.

A nagy tűz világit. Ezzel a találó címmel adta ki Jánossi Zoltán, a kiváló debreceni református lelkész azt a szép és érdekes egyházi beszédét, melyben az ökrítói szerencsétlenséggel foglalkozik s az ő fordulat, színes, művészi előadásával élénkítjük, mely megdöbbentő mélységekbe, közéletünknek mely sivar és szomorú állapotaiba világít be az ökrítói katasztrófa lángja.

Jánossinak ezt a beszédét is azok a kiváló tulajdonságok jellemzik, melyek többi egyházi szónoklásait is a legszebb s lemmélyebb elmealkotások közé emelik. Erős, szinte víziós erejű leírásokkal foglalkoztatja a hallgatók fantáziáját, hogy érzéseiket arról inkább megindíthassa, felbrazzthassa. Az ökrítói tűzveszedelemmel kapcsolatban rámutat más nagy katasztrófák borzalmaira is, emléktünkbe idézi a párisi bazar rettenetes égését, szól a messinai istenítéletéről. S mikor ezekkel a plasztikus beállításokkal a hallgatóság érzéseit megfogta, művészileg megépített beszéde nemes lendületű következtetések, tanúságok sorozatát vonultatja fel. Beszéde találaton megválasztott alapigéinek értelmében, — az alapigét Jézusnak a galileai mészárszék idején tett gyönyörű nyilatkozatából meríti — az ökrítói szerencsétlenséget azokkal az összefüggésekkel együtt taglalja, melyeknek a keretébe ez az esemény beállítandó s amely összefüggések kapcsolatában az ökrítói tűzvesz valósággal egybeomló jelentőséget nyer.

Jánossi ebben a beszédeben is annak az erősszemű, világos és meggyőző logikájú szónoknak bizonyul, aki eddig is kiváló érzékekkel tudta a napi szenzációk közül kiválasztani s a templomi hallgatóság tanítására fordítani a leglátványosabb s legmélyebb perspektívát nyitó eseményeket. Szép beszéde megérdemli, hogy így, külön, könyv alakban is minél több olvasója legyen. A füzet minden debreczeni könyvkereskedésben kapható, ára 80 fillér.

HIREK

— **A honvédkerületi parancsnok Debreczenben.** Balás György tábornagy, az első honvédkerület parancsnoka ma Debreczenben időzött. A kerületi parancsnok a honvédsapatok felett szemlét tartott s látogatást tett Domahidy Elemér főispánnál és Kovács József polgármesternél.

— **Szógyény-Marich László gróf.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Szógyény-Marich László berlini nagykövetségnek a grófi rangot adományozta. Az erre vonatkozó királyi kézirat a következő:

Magyar minisztertanácsom előterjesztésére Szógyény-Marich László belső titkos tanácsosom, rendkívüli és meghatalmazott nagykövetemnek és törvényes utódainak az 1885. évi VII. törvényeikk 2. §-ának e) pontja értelmében a magyar grófi méltóságot és ugye reki, mint törvényes utódainak egyszersmind az örökös főrendiházi tagsági jogot adományozom.

Kelt Bécsben, 1910. évi április 17.

Ferencz József s. k.,

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

— **A csatorna építését megkezdik.** Miután a kormány jóváhagyta a város csatornázási hálózatára hirdetett versenytárgyalás eredményét, a tanács ma felszólította a Fried és Adorján vállalkozó céget, hogy a csatornaépítést 30 nap alatt haladéktalanul kezdje meg.

— **Ünnepi istentiszteletek az izraelita templomban.** Az izraelita közösség eljárási rendje értelmében a f. hó 24. én beálló Peszach-ünnep alkalmából, a Deák Ferenc utcai izraelita templomban az istentisztelet következő időben fog kezdődni: péntek este f. hó 7 órakor, szombaton reggel 6 órakor, délután 4 és este 7 órakor, vasárnap délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor, este 7 órakor, hétfőn délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor. Köznapokon további rendelkezésig reggel 6 órakor és este háromnegyed 7 órakor.

— **Roosevelt Párisban.** Párisból táviratozzák: Roosevelt ma reggel érkezett meg Budapestre Párisból. A pályaudvaron felesége, az amerikai nagykövet, a washingtoni francia nagykövet, valamint Fallieres elnöknek és Pichon külügyminiszternek képviselői fogadták. Roosevelt korán reggel érkezett meg s emiatt csak nagyon kisszámú közönség várta a pályaudvaron.

— **Az új gazdasági népiszkola.** Mint annak idején jelentettük, a város a két gazdasági népiszkola építésének költségeire 100.000 koronát szavazott a nagyközségtől. Ez az összeg azonban kevés, mert az I. számú gazdasági népiszkola építése is 55.876 koronába kerül, a II. számú iskola építésére már csak 44.628 korona áll rendelkezésre, pedig ezt sokal nagyobb költségre kellene fordítani. A hiány 76.876 korona 80 fillér, amelyre nincs fedezet. A tanács mai ülésén kiadta az ügyet a jog-és pénzügyi bizottságnak. A hiány pótlására a múlt évi zárásmasadási fedezet rendelkezésre áll.

— **Czeglédiek a Hortobágyon.** A ceglédi lovasbirtok bizottsága elnöke tudatta a város hatóságával, hogy a bizottság május elsején a Hortobágyra jön a városi ménes és a főállomány megtekintése végett. A bizottság tagjait vendégül látja a város.

— **Meglepő az apját.** Bárdoli János szatmári hentesmester, aki apja hentesüzletében volt alkalmazva, ma az apja távollétében lakásukról 1200 korona készpénzt, egy sima aranyórát s egy fekete zománcozású karperecet ellopott s Szatmárról megszökött. A tolvaj inast apja feljelentette a szatmári rendőrségen, mely azonnal táviratilag értesítette a debreczeni rendőrséget is a lopásról. Ma aztán az egyik debreczeni mulatóhelyen a rendőrség letartóztatta a fiut, akinek az órával s a karpereccel együtt csaknem a teljes készpénzt is megtalálták.

— **A debreceni dalegylet közgyűlése.** A debreceni dalegylet április hó 24. én vasárnap délután 3 órakor a Debreceni Kereskedő Társulat nagy dísztermében tartja XLVII. évi rendes közgyűlését. Tárgyak: 1. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2. tag kiküldetése 3. Evi jelentés tárgyalása 4. Számvizsgálók jelentése; költség előirányzat 4. Alapszabályszöveg tisztujtás.

— **Megtámadott rendőr.** A Simonffy-utcai piacon megjelent ma délután 7 órakor szolgálatot a 88. számú rendőr. Az ottani korcsmából éppen akkor jöttek ki Reveránd József, Szűcs Ilés János és Sárközi Bálint napszámosok, akik részegen nagy lármával haladtak az utcán, majd összeverekedtek egymással. A rendőr odament hozzájuk és csendre intette őket, mire a részeg emberek neki támadtak a rendőrnek és ültelgelni akarták. A rendőrnek egy másik rendőrtársa segítségére jött s aztán ketten bekiérték a részeg napszámosokat a bünygyi osztályra, ahol kihágás miatt megindították ellenük az eljárást.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák debreceni intézetébe az 1910—1911. iskolai évre vallásra, nemzetiségre és nemre való tekintet nélkül 15 siketnéma gyermek nyer felvételt, akik 7 évesek már elmultak s életüknek 15. évét még nem töltötték be. Felvételtnek továbbá a kéőbb siketültek is, akik az intézet szakszerű tanítása nélkül beszélőképességüket idővel teljesen elvesztik. Magánuton tanításban részesülhetnek továbbá a hibás beszédű gyermekek is. Mindegyre kiterjedő felvilágosítással szolgál a

hozza fordulónak az intézet igazgatósága Debreczenben.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonaink, jobbarátaink, ism. erőseink, kik a legjobb édes anyáknak, nagyanyáknak Özv. Jobtágy Jánosné temetésén szivesek voltak megjelenni s ezáltal véghetetlen fájdalomukat enyhítették, fogadják hálás köszönetünket. Debreczen, 1910. április 21. Ungváry József és családja.

— **A villamos vasut.** A minap érkezett meg a belügyi kormány leírása, hogy a város és a helyi vasut között a villamos vasut építése tárgyában a szerződést jóváhagyja. A tanács e leírat alapján felhívja a helyi vasutársaságot, hogy az építési engedélyt sürgősen szerezzék meg.

— **Végzetes futballozás.** Ma délután Kulcsár Imre 17 éves főgimnáziumi tanuló több társával kiment a nagyerdő sporttérre futballozni. Játék közben Kulcsárt, amint a labda után szaladt, valaminek megbotlott és oly szerencsétlenül esett el, hogy a bal lába eltört. A szerencsétlenül járt diákot a mentők a lakására szállították.

— **Ingyen legeltetés.** A város több kifizetésű a kalmazottja, a mezőőrök, sorompósok stb., folyamodtak a városhoz, hogy a tehenüket ingyen legeltethessék a város körüli legelőkön. A tanács mai ülésén teljesítette a kérelmet.

— **Tolvaj cigányfiu.** Pár nappal ezelőtt panaszt tett a rendőrség bünyűi osztályán Somogyi Gábor bankhivatalnok, hogy lakásából ellopták 100 korona értékű hegedűjét. Dobos József rendőrbiztos ma kinyomozta a tolvajt, Rácz Antal Teleki utcán lakó 15 éves cigányfiu személyében. A cigányfiu már áruba is bocsátotta a hegedűt azonban a hegedűvel együtt elfogták. A ki hallgatása során a hegedűlopáson kívül még több kisebb lopást is beismer. A tolvaj fiut letartóztatták.

— **A nap halottal.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalnál ma a következő haláleseteket jelentették be: Nánási András ref. 5 éves, Ábel Józsefné ref. 44 éves, Csapó Eszter ref. 8 hónapos, Molnár Jánosné ref. 22 éves, Dézsi Kálmán ref. 29 éves.

— **Szerencsétlenül járt munkás.** Sulyos szerencsétlenség érte Gede Mihály lakatos segédét ki Máthé Gyula lakosnál, a Kigyó-utca 57. sz. alatt dolgozott. Munkájában a furógép elkapta a jobb kezét és a mutatóujját leszakította. A súlyosan sérült lakatossegédet a mentők beszállították a köz-kórházba.

— **Osztálysorsjáték.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

2000 koronát és a 600,000 koronás jutalmat a 47621 számú sorsjegy nyerte.
2000 koronát nyert 75597.
1000 koronát nyertek 32045 40847 43402
47239 59074 93397 95596 100043 102283
106842 106899.
500 koronát nyertek 12556 23600 28632
46428 51097 53005 53055 70069 62741
63492 65821 63795 70796 73150 102788
103414.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **A Néptakarékpénztár** mint szövetkezet **Piac-utca 75. sz. a.** életbiztosítással kapcsolatos hosszú lejáratu könnyen visszafizethető kölcsönöket nyújt.

— **Eladó ház.** A Darabos-utcai 81 szám alatt levő ház eladó. A telek frontja (14 öl) be van építve új épülettel, részben még adómentes. A telek nagysága 300 négyzetögl. Bővebb felvilágosítás a kollégiumi pénztárban nyerhető.

— **Pénztárvizsgáló törvény** 3 kötetben most jelent meg 1876 oldalon. Egy pénztárvizsgáló intézet sem nélkülözheti. Ára 34 korona Antalffy Józsefnél.

— **Pérez, pénz, pénz** nélkül csekély hárszletre kaphatók láncoslovak, ezüst fogantyus botok, gilet önbortóvalkózó gépek Schwartznál a városházával szemben. 1

Menyasszonyi selyem métere K. 1:35-től minden színben — Bérmentve (már elvámolva a házhoz szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot küldünk. Selyemgyár Henneberg Zürich)

FŐVÁROSI BAZÁR
Debreczen, Simonffy-utca I. sz. Bérpalota

Törvénykezés.

— **Megölte a nevelőapját.** A debreczeni kir. törvényszék ma tárgyalta Czigány Péter hajduböszörményi legény bűnyűjét. Czigány ez év február 13-án este azon valaki erős felindulásában, hogy nevelőapját, L. Bátsi Sándor öt ok nélkül késsel támadta meg, nevelőapjára rontott s egy kezébe került vastag doronggal oly erősen sújtotta fejbe, hogy a koponyaronsólást szenvedte. L. Bátsi Sándor nyomban meghalt. A törvényszék Czigányt a mai tárgyaláson a halált okozó súlyos testi sértés vétségében bírálnak mondta ki s a nagyszámu enyhe körülmények tekintetbevételével négy év börtönrre ítélte. Czigány az ítéletet megfellebbezte.

Közgazdaság.

Terményfőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentés

Budapest, 1910. ápr. 20.

Készaru 30 olesőbb,		
1910. októberi buza	10.72	10.73
májusi buza	12.41	12.42
1910. áprilisi buza	12.41	12.42
májusi roza	—	—
1909. októberi roza	—	—
1910. áprilisi roza	8.42	8.43
1910. októberi zab	—	—
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	6.88	6.89
1909. szeptemberi zab	—	—
augusztusi tengeri	—	—
1910. júlusi tengeri	—	—
májusi tengeri	5.85	5.86

Tolnai Dániel

Debreczen, Piacz-u. 49

**Legnagyobb
cipőraktár.**

**Czipők
minden léányra
egjobb minőségben.**

Regény-Csarnok.

Fényes házasság.

(54.) Irta: Vértesi Arnold.

A lázas izgtottság mely tegnap este a hatalmába ejtette őt, nőttön nőtt, Villogó zemei ijedten forogtak, mintha menekülést keresne és nem találta.

Most egyszerre megnyílt az ajtó, Zsándy Elek rohant be s nyakába borult barátjának. Az öröm, az elragadtatás fanylett zemeiben.

— Hallod! Hallod! Haza hoztam menyasszonyodat.

Egy kiáltás röpült el a nevelő ajkán, csak öntudatlan, lázas hang, a szívébe hullámozó indulatok önkénytelen kitérése. Mánor szállta meg fejét. Hat csakugyan igaz a nihetetlen, a képzelhetlen?

De a másik pillanatban már előállt a kétkezes.

— Nem! nem! — kiáltott föl; — az örütség!

— Lenke szeret.

— De nagyapja, családja?

— Nagyapjától épen most kértem meg kezét számodra.

Fodor Gyula remeg, álmélkodik. Ugy képyeli, mintia valami tündérmesét hallana. Régi gyermektörli álmok ébrednek föl egyszerre lelkében. Hát mindaz igaz lesz most, mindaz valóság? Teljesülnek a legmerészebb álmai, gazdagság, fény, hatalom voszi körül őt s egy búvájos szép nő áll oldala mellett s oda borul kebiére, úgy, mint tegnap oda borult, forrón, lángoló arczezal.

— mát mégis szeret Lenke engem így is? a főrangú hölgy a szegény proletárt? Hat föláldez értem mindent? Dacozol a világ e dítével? Meghajlítja az aggastyán büszke, merev lelkét?

Elek nem hallja a remegő ajk susogását, csak az élmélkódó szemeket látja.

— Jöjj hát, — szól megragadva barátja karját, — várnak.

Mintegy álmában lép ki a nevelő Zsándy Elek karján, mintegy álmában megy föl a faragott kőrácsos lépcsőn, aztán végig

Az orvos és gyógyszerész urakat, szülésznőket, valamint a nagyközönséget tisztelettel értesítjük, hogy

miután a férfi-divat üzletünket kibővítteni óhajtjuk,

az orvosi mű- és kötszerek elárulásával teljesen felhagyunk.

Ennélfogva ezen cikkekét gyári áron bocsátjuk t. vevőnk rendelkezésére.

Nagybani vételnél külön engedmény.

Teljes tisztelettel:

Győrfi Testvérek,

Piacz-utca 30. szám. (Dreher sörasarnokkal szemben.)

a homályos folyosón, mintegy álmában tőnek föl szeméi előtt a fekete borszék, képek fekete keleti a falon. Még egy ajt nyílik, bent vannak, Kompolthy Lőrincz előtt állnak.

A kis fekete bársony sapka megmozdu az aggastyán fején. Arca fehér, szörnyű fehé, FoAor Gyulának uggy rémlik, minth még soha ily fehérnek nem látta volna. De a szoba tulsó oldaláról egy pár ragyogó szem tekint feléje buzditón, lelkesítőn.

Tompán kong az aggastyán hangja. Bz arisztokrata büszkesége nem bírja elta karni a nagyapa fájdalmát, de mégis igyekszik nyugodt maradni.

— Elek elmondta az ön kívánságát és meghallgattam unokámat is. Ha Lenke férjhez megy tetszésük szerint itt maradhatnak vagy átköltözhetnek a szántói birtokra. Ké hónap alatt rendbe lesz hozha az ottai lakóház, bármely esetben kihasítva megkapja Lenke az ő részét s ő és férje szabadon rendelkezhetnek vagyonukkal.

Az aggastyán egy derezig megáll. Eg melegobb szó sem jön ajkaira, pillantás nyugogt, hideg, szomorú.

— Tudom, hogy az ön családja elszegényedett, — folytatja aztán, — öntől függ hogy visszazserezzé régi fényét. A hencz da Godor nemzetség valamikor a mi megyénkben is birtokos volt.

A nevelő egy pillanattig álmélkodva hallgatja, arca elpirul.

— A henczidai Fodor nemzetség? — szól aztán félbeszakítva az öreg mé tóságo urat. — Én nem vagyok abból a nemzetségből való.

Kompolthy Lőrincz ősz szemöldöke összébb húzódnak.

— Én nem emlékszem más Fodor családra.

— Nem, nem lehetek az ámitás részese. Az én családom szegény polgár család atyám kisvárosi tanító volt, nagybátyán lakatos, rokonaim valahol az eke szarva után járnak.

Kompolthy Lőrincz arca e pillanattban még fehérebbnek látszik, kezei reszketnek az asztalon. Elek egy pillantást vet barátjára, mintha mondan akarná: „Ez ugyan maskorra, későbbre hagyhattad volna; de Lenke föláll s oda lép az ifjuhoz. nagy atya elé.

— Én nem kérdeztem származását nagyapa.

A leánynak arca is sápadt, haném szeméi csodálatosan fénylenek s keze a ifju kezét szoritja. Oly fehéresnek látszik most e szép, sápadt arc, hogy ifju a há a csodálat, az elragadtatás miatt csaknem leborul lábaihoz. Ez a fénséges nemes lény ez szereti őt?

(Folytatjuk)

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ
Téli és nyári gyógyhely
NAGYVÁRAD MELLETT
Egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kénes hévforrása, víz hőfoka 49. C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischlás, izadmányol és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyult és javultan a páratlanul hatásos Félix fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszalmód és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora- és olvasó terem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként koncertzene, tennispálya, gondozott sétautak 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix fürdő állomására naponta. Posta, távirat interurban telefon, — Curtaxe és zenedíj nincs. — Prospektust küld az igazgatóság.

Kütszövek, vízvezetési csövek

horgonyozva és feketén, csatorna-rostélyok, KÜTKAGYLÓK, zabló-csészék.

Vasgerendák, tető-lemezek

horgonyozott és fekete vaslemezből, asfalt, kát-rányos lemezből

Sesztina Lajos

cézgnél, Placz-utca 23.

Óvd a feleséged.

A képekonyvet nagy gyermekáldás ellen és több ezer köszönőlevéllel teljes névvel, díkréltó mellett küldi 90 fill. magyar bélyeg ellenében Frau A. KAUPA, Berlin Sw. 259, Lindenstr. 51.

Szegénysorsu

nők és férfiak biztos keresztet hoz juthatnak. Cím a kiadóban!

„Gyöngyvirág Crème“

az arokrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, lehérré és üdové teszi az arcot! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tévely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában, DEBRECZEN.

LÁSZLÓ ZSIGMOND ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA

nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30. Telefon 558. sz.

Országszerte híre járja:

A Keil-Lakk-nak nincsen párja, Pompás fényben a padló, „Keil-Lakk“ amellelt olcsó, A ki egyszer ilyet használ, Többet mást nem tőr a háznál. Ajtó, mosdó, ablakpárkány Oly fehér lesz, mint a márvány, Ha „fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk, S vele mindent jól befestünk.

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cézgnél Debreczen.

GUBER FORRÁS

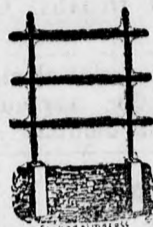
A LEGKÖNYNYEBBEN EMESZTHETŐ

ARZÉNES VIZ

VÉRSEGENYSÉG SÁPKOR IDEGGYENGESÉG ÁLMATLANSÁG ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSEKBN

Olcsó szabadalmazott beton, tömbös csöves oszloppal

sodronykerítések

és szabadalmazott szőlőlugas

oszlopokat

készít:

Neubauer János

sodronyműgyáros DEBRECZEN,

Kétfalomb-utca 4.

Rivánatra képes árjegyzéket küld ingyen és bérmentve.

Ujdonságok

Női kosztüm szövetekben, Francia Delainekben, Ruhavásznak és Zetfirekben nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos Fiai

cézgnél,

DEBRECZEN, Rózsatér.

Booskai és Érmelléki

ó fajtaborok

hektontként 20 firtól feljebb.

Üzletemben:

1908. évi termés literenként kivitelre — 64 fillér. 1908. évi Ristling és Ezerjó literenként — 80 fillér.

DRÉHER-SÖR állandóan kapható.

Legfinomabb pálinkák nagyban és kicsinyben.

Kellemes és tiszta borivó helyiségek.

EMERICH ARNOLD,

Hatvan-utca 61. szám.

